



# Lovvedtak 89

(2016–2017)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 320 L (2016–2017), jf. Prop. 64 L (2016–2017)

I Stortingets møte 29. mai 2017 ble det gjort følgende

## vedtak til lov

om endringer i forvaltningslova, tvistelova m.m. (overprøvingskompetanse m.m.)

### I

I lov 10. februar 1967 om behandlingssaker skal § 34 andre ledd tredje og nytt fjerde punktum lyde:

Der statlig organ er klageinstans for vedtak truffet av en kommune eller fylkeskommune, skal klageinstansen legge *stor* vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. *Det skal fremgå av vedtaket hvordan klageinstansen har vektlagt hensynet til det kommunale selvstyre.*

### II

I lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester skal § 6-6 første ledd nytt andre punktum lyde:

*Ved behandling av klager over kommunale vedtak skal fylkesmannen legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønnet.*

### III

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa skal desse endringane gjerast:

§ 15-1 nytt tredje ledd skal lyde:

*Ved behandling av klagar på kommunale vedtak om skolebyte etter § 8-1 tredje ledd skal statleg klageinstans leggje vekt på omsynet til det kommunale sjølvstyre ved prøving av det frie skjønnet.*

Ny § 15-7 skal lyde:

§ 15-7 *Oppfylging av enkeltvedtak som er kjent ugyldig*

Ein kommune eller fylkeskommune må oppfylle eit vedtak frå eit statleg forvaltningsorgan som gir ein part rett til tenester etter lova her, sjølv om kommunen eller fylkeskommunen får vedtaket kjent ugyldig gjennom søksmål etter tvisteloven § 1-4 a. Vedtak kan i tilfelle som nemnt i første punktum berre gjerast om til skade for den private parten etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c dersom vedtaket er ugyldig fordi den private parten, eller nokon som handla på vegner av den private parten, forsettleg eller grovt aktaust har gitt uriktige opplysningar eller halde tilbake opplysningar.

### IV

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter skal desse endringane gjerast:

§ 7-6 første ledd skal lyde:

Forvaltningslovens regler om behandling av klager over enkeltvedtak gjelder så langt de passer, med de særlege bestemmelser som er gitt i dette kapitlet. Fylkesmannen skal ved prøving av kommunale vedtak om helsetjenester legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. *For øvrige kommunale vedtak skal klageinstansen legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd tredje punktum.*

Ny § 7-7 skal lyde:

§ 7-7 *Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig*

En kommune må oppfylle et vedtak fra et statlig forvaltningsorgan som gir en privat part rett til tjenester etter loven her, selv om kommunen får vedtaket kjent ugyldig gjennom søksmål etter tvisteloven § 1-4 a. Vedtak kan i tilfeller som nevnt i første punktum bare omgjøres til skade for den private parten etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c dersom det er ugyldig fordi den private parten, eller noen som handlet på den private partens vegne, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt uriktige opplysninger eller holdt tilbake opplysninger.

#### V

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister skal ny § 1-4 a lyde:

§ 1-4 a *Tvister mellom stat og kommune eller fylkeskommune om gyldigheten av statlig organs avgjørelse*

- (1) En kommune eller en fylkeskommune kan reise søksmål mot staten om gyldigheten av et statlig organs avgjørelse som
  - a) opphever eller endrer kommunens eller fylkeskommunens enkeltvedtak etter klage,
  - b) omgjør kommunens eller fylkeskommunens enkeltvedtak uten klage,
  - c) opphever kommunens eller fylkeskommunens avgjørelse etter lovlighetskontroll, jf. kommuneloven § 59,
  - d) pålegger kommunen eller fylkeskommunen å betale sakskostnader til en part etter forvaltningsloven § 36,
  - e) pålegger kommunen eller fylkeskommunen plikter etter tilsyn,
  - f) fordeler rettigheter eller plikter mellom kommuner eller fylkeskommuner.
- (2) Første ledd gjelder ikke enkeltvedtak som er truffet i medhold av barnevernloven.
- (3) Første ledd gjelder tilsvarende for samarbeidskommuner i et vertskommunesamarbeid, jf. kommuneloven kapittel 5 A, og for Longyearbyen lokalstyre.
- (4) Søksmålet må reises innen seks måneder etter at avgjørelsen ble truffet.
- (5) En rettskraftig avgjørelse er også bindende for tredjeperson som fylte vilkårene i § 15-3, og som var varslet av saksøker om søksmålet etter fremgangsmåten fastsatt i § 15-4. Varslet skal opplyse om hvilke konsekvenser det kan ha enten å tre inn eller ikke tre inn i saken. Varslet skal sette en frist for å tre inn i saken som skal være minst 3 uker. Fristen skal være senest 1 måned før avsluttet saksforberedelse.
- (6) En kommune eller fylkeskommune kan i forbindelse med søksmål etter første ledd fremme krav om erstatning fra staten. Erstatning kan kun

idømmes der avgjørelsen det er reist søksmål om gyldigheten av, blir kjent ugyldig.

#### VI

I lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager skal i kapittel V A ny § 19 i lyde:

§ 19 i *Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig*

En kommune eller fylkeskommune må oppfylle et vedtak fra et statlig forvaltningsorgan som gir en privat part rett til tjenester etter kapitlet her, selv om kommunen eller fylkeskommunen får vedtaket kjent ugyldig gjennom søksmål etter tvisteloven § 1-4 a. Vedtak kan i tilfeller som nevnt i første punktum bare omgjøres til skade for den private parten etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c dersom det er ugyldig fordi den private parten, eller noen som handlet på den private partens vegne, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt uriktige opplysninger eller holdt tilbake opplysninger.

#### VII

I lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling skal disse endringene gjera:

§ 5-4 femte ledd nytt tredje punktum skal lyde:

*Innsigelse fra statlig og regionalt organ skal være begrunnet i vedtatte nasjonale eller regionale mål, rammer og retningslinjer.*

Ny § 5-7 skal lyde:

§ 5-7 *Søksmål om gyldigheten av innsigelse og departementets avgjørelse*

En kommune kan reise søksmål om gyldigheten av en innsigelse etter § 5-4 og departementets avgjørelse etter § 5-6. Søksmålet må reises innen seks måneder etter at innsigelsen ble fremmet eller avgjørelsen truffet. Søksmål om gyldigheten av en innsigelse kan ikke reises etter at det er foretatt mekling etter § 5-6. Forvaltningens behandling av innsigelsen stilles i bero mens søksmålet er til behandling i domstolene.

#### VIII

I lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen skal ny § 49 a lyde:

§ 49 a *Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig*

En kommune må oppfylle et vedtak fra et statlig forvaltningsorgan som gir en privat part rett til tjenester etter loven her, selv om kommunen får vedtaket kjent ugyldig gjennom søksmål etter tvisteloven § 1-4 a. Vedtak kan i tilfeller som nevnt i første punktum bare omgjøres til skade for den private parten etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c der-

som det er ugyldig fordi den private parten, eller noen som handlet på den private partens vegne, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt uriktige opplysninger eller holdt tilbake opplysninger.

#### IX

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. skal ny § 12-6 lyde:

*§ 12-6 Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig*

En kommune må oppfylle et vedtak fra et statlig forvaltningsorgan som gir en privat part rett til tjenester etter loven her, selv om kommunen får vedta-

ket kjent ugyldig gjennom søksmål etter tvisteloven § 1-4 a. Vedtak kan i tilfeller som nevnt i første punktum bare omgjøres til skade for den private parten etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c dersom det er ugyldig fordi den private parten, eller noen som handlet på den private partens vegne, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt uriktige opplysninger eller holdt tilbake opplysninger.

#### X

Lova gjeld frå den tid Kongen bestemmer. Kongen kan setje i kraft dei einskilde føresegnene til ulik tid.

**Olemic Thommessen**

president

